

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

26 Ağustos 2021

Sayı :30824082-6101602771
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

.../.../2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

7/38983
7/41142
7/41490
7/42934
7/43024-7/43025
7/43028
7/43710
7/43970
7/44317
7/44769
G.K.
E.K.
-Liste (6 Adet, 9 Sayfa)
-Cevap Yazısı (118 Adet, 220 Sayfa)

7/44973
7/45153
7/45157-7/45158
7/45178
7/45260
7/45466-7/45469
7/45474
7/45624-7/45625
7/45630
7/45744
7/45855-7/45866
7/45870
G.K.
7/45872
7/45877
7/46297
7/46299-7/46300
7/46304-7/46305
7/46490-7/46492
7/46495-7/46498
7/46623
7/46626
7/46630
7/46761-7/46762
7/46764
7/46769-7/46772
7/46884
7/46886
7/46890
7/46942-7/46948
7/46951-7/46955
7/47012
7/47016
7/47104
7/47132-7/47139
7/47221-7/47225
G.K.

Murat KURUM
Bakan

7/47328
7/47330-7/47334
7/47337-7/47338
7/47434-7/47435
7/47437
7/47439
7/47441-7/47442
7/47571-7/47573
7/47683
7/47685-7/47687
7/47691
7/47873
7/47876
G.K.

TEKİRDAĞ MİLLETVEKİLİ
SAYIN İLHAMİ ÖZCAN AYGUN'UN
TBMM 7/46623 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVABI

7/46623
G.K.174

SORULAR

- 1) Derin Deşarj Projesi ile Tekirdağ ili sınırları içinde Ergene 1, Ergene 2, Velimeşe, Muratlı, Türkgücü, Veliköy, Kapaklı, Yalıboyu OSB'ler ile Kırklareli ili sınırları içinde Evrensekiz ve Büyükkarıştıran OSB'ler olmak üzere toplamda 10 adet OSB'den çıkan atıkların ileri teknoloji ile Marmara'ya bırakılması amaçlanmaktadır. İleri teknoloji, biyolojik antma ile kimyasal atıkları ayırabilecek nitelikte midir? Biyolojik antma tesisleri, kimyasal içerikli atıkları antabilir mi? Marmara Denizi'nde nutrient giderimine dayalı atık su arıtımı da yapacak mısınız?
- 2) Atıkların OSB'lerin "arıtma tesislerinden" geleceğini düşünürsek, farklı noktalardan gelen kimyasal atıkları ayırıp temizleyecek sistem kurdunuz mu?
- 3) Derin Deşarj sisteminde farklı orijinlerden toplanacak atıkların son kabul noktası neresi olacak? Bu tesisin alacağı atıkların kriterleri ne olacaktır?
- 4) Gelen atıkların kriterlere uyup uymadıkları konusunda ne aralıklarla, hangi analizleri yapacaksınız?
- 5) Atıklar kriterlere uymadığı, öngörülen eşik değerleri aştığında ne yapacaksınız? Kuşaklama kolektörleri ile toplanıp, Marmara Denizi'ne basılacak olan atıklar için "zararsızdır" garantisini veriyor musunuz?
- 6) Arıtılan atık suyun renk ve tuzluluk sorununu nasıl gideceksiniz?
- 7) Denizbilimci Prof. Dr. Cemal Saydam'ın önerisine uyarak, Ergene'den ileri teknoloji ile arıtılacak suyu Saros Körfezi'ne boşaltmayı düşünür müsünüz?
- 8) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nda 2014-2018 arasında Müsteşarlık yapan ve 23. Dönem AKP Hatay Milletvekili olan Prof. Dr. Mustafa Öztürk, 14 Mayıs 2021 tarihinde açıklamalar yapmıştır. Sayın Öztürk, bu sorunun önlenememesi halinde "balıkçılığın öleceğini, turizmin olumsuz etkileneceğini, önce kıyılarda canlı organizmaların, zamanla balıkların ve denizde yaşayan diğer canlı türlerinin yaşamının tehlikeye gireceğini" ifade etmiştir. Sayın Öztürk, "Marmara Denizi havzası hassas alan ilan edilmeli. Atık suların fiziksel arıtma yapıldıktan sonra Marmara Denizi'ne yönelik derin deniz deşarjına dur denilmeli. Atık sular ileri kademe yani karbon, azot ve fosfor giderilmeden Marmara Denizi'ne verilmemeli. Marmara Denizi'ne deşarj edilen tüm atık sular izlenmeye alınmalı ve çözümler üretilmeli" görüşlerini ortaya koymaktadır.

Öztürk bu görüşünü Müsteşar olduğu dönemde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile paylaşmış mıdır? Marmara Derin Deşarj Projesi'nde bu görüşler dikkate alınmış mıdır?

- 9) Marmara Denizi, bir süredir alarm verdiği için oşinografik değişimin izlenmesi amacıyla 2018 yılında Sevinç ve Erdal İnönü Vakfı bünyesinde, Süleymanpaşa Belediyesi ve Kartal Belediyesi sponsorluğunda bir çalışma yapılmıştır. Burada, Marmara Denizi'nin durumunun kötüye gittiği açık açık ortaya konmuştur. Marmara Denizi, kilometrekareye düşen mikro plastik oranı ile de dünya ikincisidir. Bu rapora göre **"Marmara Denizi'nin kaldıramayacağı kadar yoğun bir kirlilik baskısı ile karşı karşıya olduğu, hatta afet bölgesi statüsünde değerlendirilmesi gerekmektedir. Böyle bir düşünceniz var mıdır?"**
- 10) Deniz bilimci, çevreci ve biyologların uyarılarını dikkate alacak mısınız?
- 11) 4 Haziran 2021 tarihinde düzenlenen "Marmara Denizinde Müsilaj Sorunu ve Çözüm Önerileri" konulu çalışmaya kimler davetlidir? Çalıştay'daki tüm öneriler dikkate alınacak mıdır?

CEVAP

Marmara Denizi'nde meydana gelen müsilaj sorununun giderilmesine yönelik olarak, başta ilgili kurum kuruluşlar olmak üzere, belediyeler, akademisyenler, sivil toplum kuruluşlarının katılımıyla çalışmalar yürütülmüş olup, 04.06.2021 tarihinde 700 kişinin katılımıyla "Müsilaj Problemi ve Çözüm Önerileri Çalıştayı" düzenlenmiştir.

26.12.2019 tarih ve 2019/17 sayılı Ergene Nehrinde Deşarj Standartlarında Kısıtlama Genelgesiyle; Ergene Havzası'na deşarj eden münferit sanayi tesisleri, evsel/kentsel atıksu arıtma tesisleri yönetimleri ve atıksu arıtma tesisi inşaatı tamamlanmış olan organize sanayi bölgelerinin kısıtlanan KOİ deşarj standartlarının sağlanmasına, Marmara Derin Deniz Deşarjı sistemine bağlanacak olan organize sanayi bölgelerinin de Genelge kapsamında belirlenen tarihlerde bağlantılarının yapılması, bağlantılar yapıncaya kadar OSB içerisinde yer alan sanayi tesislerinin Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği ekinde yer alan deşarj standartlarına uymasına, ilişkin düzenlemeler yapılmıştır. Marmara'ya derin deniz deşarjı yapacak olan söz konusu OSB'lerden kaynaklanan atıksular; merkezi İleri Biyolojik Arıtma Tesisinde arıtıldıktan sonra Marmara Deniz Deşarj hattı vasıtasıyla Marmara Denizi'ne deşarj edilecektir.

Bakanlığımızca, Marmara Denizinde oluşan deniz salyasının önlenmesi için 22 Maddeden oluşan "Marmara Denizi Eylem Planı" 06.06.2021 tarihinde kamuoyu ile paylaşılmıştır. Söz konusu eylem planı çerçevesinde yapılacak uygulamalara karar verilmesi amacıyla 13 Haziran 2021 tarihli ve 31510 sayılı Resmi Gazete ile 2021/10 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile Marmara Denizi Eylem Planı Koordinasyon Kurulu kurulmuştur.

Marmara Denizi Eylem Planı Koordinasyon Kurulunun 15 Haziran 2021 tarihli toplantısının karar tutanağının 6. Maddesi gereği Marmara denizi havzasında yer alan atıksu arıtma tesislerinin Kimyasal Oksijen İhtiyacı (KOİ) deşarj standardının kısıtlanmasına yönelik mevzuat hazırlanması kararı gereği Bakanlığımızca 22.06.2021 tarihli ve 2021/13 sayılı Genelge yayınlanmış olup, genelge ile Boğazlar ve Susurluk Havzası dahil Marmara Denizi Hidrolojik havzasında ve bu havzada yer alan illerden İstanbul, Bursa ve Kocaeli illerinin tamamında geçerli olacak şekilde KOİ deşarj parametresinde kısıtlamaya gidilmiştir.

Ayrıca, Marmara bölgesinde kirliliğin azaltılması ve izleme çalışmalarının yürütülmesi amacıyla; Bakanlığımız, ilgili kurum ve kuruluşlar, üniversiteler, sanayi odaları ve STK'lardan müteşekkil Koordinasyon Kurulu; Marmara Belediyeler Birliği bünyesinde ise Bilim ve Teknik Kurulu oluşturulmaktadır.

Marmara Denizi'nin tamamını koruma alanı olarak belirleme çalışmaları başlatılacak, 2021 yılı sonuna kadar tamamlanacaktır.

Diğer taraftan, Bakanlığımız Çevre Referans Laboratuvarı ve Mobil Su ve Atıksu Laboratuvarı ile çeşitli çevresel alanlardan 617'si akredite olmak üzere 1.200'e yakın parametrenin analizi yapılmakta sonuçlar ulusal mevzuat kapsamında değerlendirilmektedir. "Denizlerde Bütünleşik Kirlilik İzleme Programı (DEN-İZ)" ile tüm denizlerimizde düzenli izleme faaliyeti yürütülmektedir. Marmara Denizinde 91 noktada izleme çalışmaları gerçekleştirilmektedir. Bakanlığımızca kirliliğin yerinde tespitine yönelik çalışmalarımızdan kurulu kapasitesi 5000 m³/gün ve üzeri olan atıksu arıtma tesisleri sürekli 7/24 online izlenerek veriler Bakanlığımız merkezi veri tabanına aktarılmaktadır.

Bakanlığımızca Tübitak-MAM koordinasyonunda yürütülen "Denizlerde Bütünleşik Kirlilik İzleme Programı (DEN-İZ)" kapsamında 2013 yılında pilot ölçekte denizlerimizde mikroplastik izleme çalışmalarına başlanmış farklı matrislerde çalışmalar artarak devam etmektedir.

Bilindiği üzere her kıyının kendi dinamiği bulunmakta olup kıyasal benzerlik gösteren alanların kıyaslanması doğru bir tutum olacaktır. Tüm dünyada kıyıların durumu farklıdır ve ülkeler kendi sınır değerlerini kıyılarına göre belirlemektedir. Ülkemizde ise limit değerler henüz belirlenmemiş olup; çalışmalar arttıkça kendi kıyılarımıza özgü mikroplastik sınır değerleri belirlenmiş olacaktır. Konuya yönelik çalışmalar uzman ekiplerce devam etmektedir.